

Parta kluků z Toušeně, Čelákovíc a Prahy se dala dohromady v době nejkrásnější, v době dospívání, kdy svět je již objeven a začínají se plně vychutnávat dary mládí a života. Žili sportem a - kluci od Labe - jezdili na vodu. Hledali nové zážitky, zábavu, uplatnění. Jeden čas se připojili k čelákovickým vodákům, kteří měli starou partu, stavěli velké lodě, *hausbóty*, kajutové motoráky a hlavně: výborně se uměli bavit. Hráli na kytary, zpívali, dokonce vznikl bezvadný *dixieland*, ale velmi často končila zábava v opileckých křečích. Našim hrdinům se zábava líbila, ale nelíbil se jim život utápěný v alkoholu a pádlování od hospody ke krčmě. Hledali vyšší cíle, a tak se začali poohlížet po něčem, kde by mohli ukázat své umění a sílu, soutěžit.

Co takhle *jachting*? A proč zrovna *jachting*? Plachty, vítr, moře, dálky, dobrodružství! Ovládat živly, být v přírodě, bojovat s ostatními *fair-play*, to je ono! A kde? V Praze ne, tam je příliš tradic, příliš snobismu, příliš draho a je to daleko. V Čelákovících jsou moc velké tělovýchovné jednoty. Byli bychom vždycky druzí, a ani by nás nechtěli. Toušeň! V Sokole nás přijmou, když nebudeme nic chtít, a když budeme dost aktivní, budeme mít volné pole!

Dne 22.března 1965 byl založen jachetní oddíl při TJ Sokol Toušeň. Sedm zoufalců se pustilo do něčeho, co je mělo poznamenat na celý život: Franta Beneš, Pavel Beneš, Jenda Dolejš, Přemek Drábek, Pepík Janoušek, Pepík Sedlmajer a Vašek Tatíček. Prvním předsedou se stal iniciátor celé akce - Václav Tatíček. Jemu také ostatní půjčili peníze na plachetnici *Vlaštovku*, první loď v klubu a základ příští flotily. Potom koupil staršího *mloka* Pavel Beneš, Franta - jeho brácha - si koupil *Finna* německé výroby, a to byla první závodní plachetnice. Mezitím P.Drábek postavil podle dvoucentimetrové kresby v knížce *mloka* z papíru a pytlového

laminátu a s flotilou se vyjelo na první společnou jachtařskou dovolenou na Orlickou přehradu. Samozřejmě po vodě - přes Mělník, Prahu, Slapy a přes sedmdesátimetrovou zeď Orlické přehrady, což obnášelo dva dny jízdy a další den rekonvalescence ve stanu.

A po dovolené začaly starosti, které už nikdy neskončily. Byly vyvažovány pouze krátkými úseky uspokojení na vodě, při závodech, v partě. Říká se, že jedna hodina jachtingu si žádá devět hodin práce. Ale v Jachtklubu v Toušeni, aspoň z počátku, to bylo minimálně dvakrát tolik. Kam dát loď? V létě kotvily v Čelákovících nad zdymadlem, na zimu vyjednali jachtaři prostřednictvím Sokola místo ve stodole p. doktora Králíka, naproti soutoku Labe s Jizerou (tato stodola sloužila bezplatně (!) dalších několik let). Jachting vzali tak vážně, že se začali připravovat i teoreticky. F.Beneš absolvoval kurs trenérů III.třídy už koncem roku 1965 a ostatní studovali teorii jachtingu z příruček v přestávkách mezi prací.

Loď bylo třeba opravovat a vylepšovat, a na to jsou potřeba dílny. Objevil se další příznivec jachtingu, pan Vaněk, správce Výrobní krmiv. Zapůjčil nepoužívané dílny v prostoru cukrovaru a pomohl je vybavit. Mezitím si opatřili další závodní loď Dolejš a Drábek a Pavel Beneš si sehnal skořepinu a začal stavět *létajícího Holanďana (FD)*. Místo na stavbu získal blízko oblíbené hospůdky Bosna v Čelákovících, ve mlýně na půdě. Nakonec byly problémy dostat hotovou loď dolů, neprošla dveřmi. Nemusela se rozebírat střecha, spravil to hoblík a pila. Loď trochu zeštíhlela.

V roce 1966 jeli naši závodníci první Krajské přebory na Slapech a ne nejhůře, všichni se proboujovali do finále. V tomto roce Jachetní oddíl při Sokolu Toušeň utrpěl první vítězství v závodu *Dálková plavba Orlík*: 1. Drábek, 2. F.Beneš - z osmi lodí. A poprvé byli zařazeni závodníci Sokola Toušeň do celostátního žebříčku, zatím na 43., 47. a 51. místo z přibližně stovky hodnocených závodníků.

Na podzim a v zimě se rozvinula diskuse o zajištění dalších závodění. Lezlo to mladíkům do peněz, a tak bylo rozhodnuto o koupi nákladního automobilu, který by vydělával peníze a o víkendech vozil lodě na závody. Mezitím se trénovalo na horách v Peci pod Sněžkou, a makalo na lodích. Ukazovala se nutnost mít vlastní pozemek u vody jako základnu. Všichni závodníci i příznivci dávali tipy na místa u Labe - takto byly objeveny a zavrhnuty pozemky: slepé rameno u čističky v Čelákovicích, náplavka v Toušeni, dům a zahrada paní Kalibové v Toušeni, špička - soutok Labe a Jizery, a cukrovarská zahrada. Nakonec se přispěním pana Mertla, správce Školního statku, povedl pozemek pod cukrovarem.

Sportovní úroveň stoupala, v roce 1967 získali závodníci výkonnostní třídu (VT) v jachtingu - II.VT Sedlmajer, III.VT F.Beneš a Drábek. Rozšířila se členská základna, přistoupil rozhodčí I.třídy B.Martínek. Závodní činnost se rozjela naplno v následujícím roce 1968, kdy díky autodopravě bylo možno nakoupit kvalitní závodní materiál (plachty), vybavit dílny stroji a nářadím a všichni členové jachetního oddílu se podíleli na stavbě krakorce na loď a podvozku na převážení lodí. V sezoně se jezdilo na závody téměř každý víkend a podle toho vypadal závěrečný účet v celostátním měřítku: I.VT Drábek - 13.místo, Beneš F. 17., Sedlmajer 19., a II.VT - P.Beneš. Sokol Toušeň se posunul na 19.příčku celostátního žebříčku. V tomto roce byla založena tradice později známého závodu *Silver Cup - Finn* na Probošťáku. Jachting se dostal na úroveň, ale pro další aktivity, hlavně v zimě, scházela základna na horách. Po strastiplném shánění chaty v Krkonoších od Pece po Harrachov byla zakoupena horská chalupa - v Toušeni: od Školního statku, který prodával chatu ve Vítkovicích v Krkonoších. Vzniklo zimní výcvikové středisko a přibyla spousta další práce, protože chalupa byla v desolátním stavu a jen zprovoznění stálo mnoho sil a prostředků. Mimochodem - na koupi se členové jachteního oddílu museli složit,

protože i přes prosperující autodopravu to bylo velké sousto. Chata stála 18 000 Kčs.

Jak se zvětšovaly prostředky na kontě jachetního oddílu, tak se začaly ozývat ostatní oddíly Sokola, a to vedlo členy jachetního oddílu k odtržení od Sokola a založení vlastní TJ Y.C.Toušeň. Datum založení 1.4.1969 a počet členů 36, předseda V.Tatíček. Byla rozšířena přidružená výroba a přibyla práce administrativní i fyzická. Pozemek pod cukrovarem byl oplocen a začínalo se s jeho úpravou, ve Vítkovicích pokračovala přestavba chaty. Je s podivem, že ještě zbýval čas na jachting, ale stihlo se všechno, dokonce i školení rozhodčích v jachtingu - III.třídu absolvoval Drábek. Přistoupil Jos. Ovčička z Příbrami - výborný kamarád, jachtař i stavitel lodí, rogalista, motocyklový závodník, lódni jachtař atd. TJ Y.C. delegovala své zástupce do OV ČSTV - Tatíček, do OYS (jachetní svaz) - P.Beneš.

K závodu *Silver Cup Finn*, který se stal celostátně známým díky finančním cenám, prvním v republice (potíže s amatérismem!), přibyla *Dálková plavba Orlik*, která se závodníkům TJ Y.C. líbila a kterou už Příbram nehodlala pořádat. V roce 1969 bylo získáno už pět I.VT.

Další rok byl rokem poklesu závodění, ale o to větší teoretické přípravy. Ze závodníků byli vyškoleni jachetním svazem dva trenéři III.třídy Žizka a Sedlmajer, trenér II.třídy F.Beneš, rozhodčí III.třídy Tatíček a rozhodčí II.třídy Drábek. Závodníci vyjeli v roce 1970 dva I.VT a čtyři II.VT.

Na sportovce začala padat jakási závodnická únava a najednou si všichni začali uvědomovat, že chybí záloha, budoucnost - mládež. Udělali jsme nábor na školách v okolí. Ohlas byl, ale vše skončilo po první schůzce. Závodníci si uvědomili, že pro děti není jachting všechno, že si chtějí také hrát. Bylo to poučení do budoucna. A opravdu, na druhý pokus vznikl základ žakovského oddílu a pod trenérským vedením P.Drábka z něho vyrostli budoucí mistři.

Jak ubývalo závodění, tak přibývala práce. Nebo obráceně? F.Beneš a P.Drábek začali stavět nové *Finny*, na pozemku pokračovaly terénní úpravy, připravovaly se plány na stavbu loděnice a ve Vítkovicích se pracovalo na rozšíření ubytovací kapacity. Byl založen podnik TYC Toušeň: vznikl 1.3.1970 z přidružené výroby při TJ Y.C. Prvním ředitelem byl P.Drábek, kterého vystřídal V.Tatíček.

V dalších letech můžeme pozorovat pokles získaných výkonnostních tříd i bodů v celostátním žebříčku. Pokračoval až do začátku závodění další generace jachtařů, kterou jsme si pracně vychovávali, a zároveň pracovali tvrdě na stavbě základny TJ na pozemku pod cukrovarem.

V roce 1972 byla postavena loděnice - chata *Babeta III*, byla vybudována a rozšířena dílna v cukrovaru, stavělo se přístavní zařízení na Labi atd. Spočítaná hodnota práce členů TJ jen za rok 1970 činila 126 000 Kčs a odpracováno bylo 1879 hodin.

Od roku 1973 se opět začala zvedat sportovní úroveň závodníků TJ Y.C. U mladých závodníků vedla vyšší úroveň k zisku prvních VTM v klubu - J.Ovčička ml., J.Marek, Vl.Svoboda. Z této garnitury vzešel první přeborník Středočeského kraje z TJ Y.C., posádka Martin Plecítý - Jiří Sommer na lodi 420. Třídy 420, *Q (Optimist)*, *E (Evropa)* rozšířily lodní park TJ Y.C. Částečně sice roztržily jednotný proud - třídu *Finn* - ale naplnily ambice členů, kteří neměli šanci závodit na *Finnu*. Mohli jezdit na kosatce (loď 420), nebo mládež na menších lodích - žáci (*Optimist*), dorost (*Evropa*). Tak vznikly úspěšné posádky lodi 420 Sedlmajer - Tatíček a Winkler - Plecítý a začali závodit mladíci i dívky, později velmi úspěšní na větších lodích.

Všechny vodáky postihla v tomto roce 1973 změna legislativy a museli si udělat "řidičáky" na vodu - průkazy vůdce malého plavidla. Současně někteří starší závodníci začali šilhat po námořním jachtingu a absolvovali kurs námořního jachtingu se zkouškami kormidelníka zátokové plavby B (F.Beneš, Drábek,

Parůžek). Zd. Parůžek začal stavět námořní plachetnici.

V zimě členové TJ i přátelé využívali plně chatu ve Vítkovicích a založili tradici zimních soustředění spojených s přebory TJ v běhu na lyžích, slalomu a zpočátku i slalomu na ^{peřících} překážkách. To vše se odehrávalo ve volných víkendech mezi prací na loděnici (septik, hřiště, loděnice, příprava přístřešku na loď), ve Vítkovicích (komíny, podkroví, voda, střecha) a na lodích. V roce 1973 bylo odpracováno 1934, v roce 1974 dokonce 2408 perných hodin. V té době měla TJ Y.C. 34 členů, z toho 5 žen, 3 dorostence a 2 žáky.

V roce 1974 zaznamenala nástup lodní třída *FB (Fireball)*, vysoce sportovní třída, a i v TJ Y.C. - tehdy už TJ "*Jachting*" - se nástup *FB* zachytil. Jednu loď postavil J.Ovčička pro posádku Winkler - Plecítý a druhou začal stavět P.Drábek. Už v roce 1976 vyjezdila posádka Winkler - Plecítý na *FB I.VT* a i ostatní lodní třídy a posádky oživily svou činnost a TJ získala celkem 15 VT (i s mládeží).

Přejmenování TJ bylo důsledkem postupující normalizace ve státě, kde *Jachtklub (Y.C.)* připadalo mocným příliš buržoasní. Politicky zápasil výbor TJ neustále s každým novým MNV i OV ČSTV a vždycky musel dokazovat, že nejvyšším zájmem členů je sport a nikoliv podvracení republiky a KSČ. Vždycky to dokázaly výsledky, jak sportovní, tak pracovní, a politika nám mohla být ukradena. Což ovšem vadilo vyšším funkcionářům. Situaci řešily politické úvodníky výročních zpráv, které vzletným perem psal P.Drábek, i s oslavnou básní na konec. Tyto úvodníky měly na výročních schůzích největší úspěch, členové se na ně těšili, jen dalo starosti utajit smích před zúčastněnými delegáty z vyšších míst. Později byl autor předvolán na koberec do Prahy, aby ve čtyřhodinovém pohovoru obhajoval své zprávy. Vyšel jako vítěz, ale přestal psát. Nestálo to za to.

V roce 1977 se p.Parůžek, který dokončil stavbu kajutové plachetnice, dohodl s P.Drábkem jako navigátorem a ještě spolu

s Parůžkem juniorem vyjeli poprvé *na moře*. Loď naložili na vagon, s ní jel kapitán, a Drábek s Parůžkem juniorem jeli autem. Ve Stralsundu, v bývalé NDR se setkali a pak začala první námořní plavba v TJJ. Byla to úplně nová a nádherná zkušenost, tři týdny objevování moře, přístavů i lodě.

V témž roce TJ Jachting uspořádala první dětský tábor pro vlastní žáky a další zájemce, převážně z místní školy. Na rybníku Dvořiště v jižních Čechách, v ideálních podmínkách se tábor stal pěknou zatěžkávací zkouškou organizačních a trenérských schopností starších členů. Ve všech směrech obstáli, za přispění učitelek místní školy pí Aleny a Anny Novotné a za velitelství P.Drábka, když zásobování a chod tábora zajišťovali p.Sedlmajer, V.Tatíček a vedoucí slečny Mirka Parůžková a Lenka Plecítá. Bohužel pro rozšíření žákovského družstva nepřinesl tábor nic.

Závody ale obsazovalo stále více našich posádek a hlavně v mladých kategoriích. Pro rozjezd třídy *Evropa* bylo postaveno kopyto a z něho bylo sejmuto šest skořepin pro TJ a další desítky za poplatek pro kluby v celé republice.

Všimněme si jmen mladých závodníků, kteří v té době začínali závodit: Parůžek, Verner, M.Plecitý, Šámal, bří Kubáti, Poloprutský. K nim můžeme přiřadit J.Marka, který získával už první úspěchy na vodě. Všechna jsou to jména lidí, kteří se později výrazně zapsali do historie Jachtklubu. O to šlo: vychovat nastupující generaci, sportovní i funkcionářskou, a tím zajistit budoucnost klubu.

V ty šedivé roky můžeme vyčíst ze zápisů zprávy o práci, zlepšování loděnice a okolí, starosti o lodě a dopravu, brigády pro MNV, vylepšování chaty ve Vítkovicích a když k tomu přidáme osobní starosti, není divu, že starší členové klubu pomalu přestávali závodit (až na výjimky - ing. Winkler, Ovčička). Potom musíme ocenit práci s dětmi a mládeží, které se přímo trenérsky, nebo nepřímo - zajišťováním podmínek - věnovali všichni.

V té době také projevil první zájem o členství v TJ ing.

Outrata, kromě jiných úspěšných závodníků. Všichni byli odmítnuti, protože TJJ tehdy šlo o něco jiného a každý špičkový závodník by klub příliš finančně vyčerepal.

V roce 1978 se opakoval pirátský výboj námořníků na Balt, tentokrát s vyššími cíli: zkusit si plachtění na volném moři. Posádka ve složení kpt. Parůžek, navigátor Drábek, plavčík Parůžek junior vyplula ze Stralsundu v NDR (po předložení delegačního dopisu s šesti razítky pohraniční policii) na volné moře, obepluli pod plachtami ostrov Rujana, od mysu Arkona dopluli na Dánský ostrov Bornholm do přístavu Rønne (30 hodin). Druhý den z Rønne do Ystadu do Švédska (8 hodin), třetí den z Ystadu do Swinoujscie v Polsku (42 hodin). Z Polska do Stralsundu to pak byl už jen skok. Splnili tak svůj cíl, ověřili si, že se na moři neztratí, ale žádné "příště" už nebylo. Nebyly podmínky (politické, a teď finanční).

V úspěšnosti na závodech se TJ Jachting začala opět propracovávat vzhůru po žebříčku pořadí jachetních oddílů v ČSSR, a tentokrát to bylo z valné části zásluhou mladých. V roce vyjeli naši závodníci 1979 deset VT a deset VTM, v roce 1980 TJ sedm VT a sedm VTM, 1981 osm VT a sedm VTM. V roce 1982 získala posádka Parůžek - Poloprutský na lodi *FB* dokonce mistrovskou třídu. Jiří Marek, prakticky jediný pozůstalý závodník ve třídě *Finn*, se vypracoval ve skvělého jezdce a koncem sedmdesátých let měl jen krůček do reprezentačního družstva ČSSR. Chyběla mu pouze váha, která je na *Finnu* potřebná k vyvažování. Z toho důvodu pil černé pivo s vajíčkem, ale marně, zůstával hubený. V roce 1981 ze záhadných důvodů skončil s jachtingem, prodal loď a od té doby s neukázal.

Začátkem osmdesátých let poklesl objem závodění v TJ. Někteří mladíci a slečny dospěli do věku, kdy se mění zájmy a s jachtingem skončili. Zůstali pouze ti věrní, s jachtingem v srdci.

Poklesla kvantita, nikoli však kvalita. Začíná zlatý věk

toušeňského jachtingu. V roce 1983 vítězí na mistrovství republiky ve třídě *FB* posádka Poloprutský - Parůžek. Máme v klubu první mistry republiky! Po několika titulech přeborníků Středočeského kraje a mnoha vítězných závodech i v zahraničí slaví úspěch nejvyšší jachetní škola z Toušeně!

Současně se propracovala do české špičky posádka *FB* Kamil Kubát - Tomáš Kubát: 3.místo na mistrovství ČSSR 1987 i 1988 a účast na mezinárodním mistrovství Švýcarska a na mistrovství světa ve Švédsku, ale brzy z rodinných důvodů přestali závodit. Bohužel.

Později se vynořil v oddílu mládeže kormidelník *FB* Verner, který nejprve naučil jezdit Drábkova *Fireballa*, a když si postavil vlastní loď a sehnal stabilního kosatníka (vydržet s ním na lodi je sám o sobě výkon), začal stoupat na jachtařském nebi téměř k zenitu. Začalo to několika tituly přeborníka kraje, dvakrát 2.místo na mistrovství republiky, 2. a 3.místo v Poháru ČR. Vynikající úspěchy slavila posádka Verner - Vladyka i v zahraničí: 1.místo na mezinárodním mistrovství Belgie 1991, 2.místo na mezinárodním mistrovství Itálie 1992, 10.místo na mistrovství Evropy 1992 v Itálii a další účast na několika mistrovstvích Evropy a světa ve Švédsku, ČR, Belgii. Jsou stále aktivní v jachtařském sportu a mají za cíl účast na Olympijských hrách 2000 v Sydney.

V roce 1993 byla zahájena stavba čističky odpadních vod v Toušeni a na stavbu padla valná část pozemku s rozestavěným tenisovým kurtem. Jachtklub byl postižen finančně i morálně, v kurtu byla utopena spousta práce i materiálu, ale v rámci dobrých vztahů s Obecním úřadem Lázně Toušeň a pro dobré účely stavby neprotestovali členové příliš. Jen doufají, že alespoň část nákladů na výstavbu jim obec nahradí.

V roce 1994 přestoupil do Jachtklubu Lázně Toušeň ing. Jiří Outrata, starý dobrý kamarád už první toušeňské finnařské garnitury. Přistoupil mistr světa, protože v témže roce 1994

zvítězil na mistrovství světa veteránů v Německu - na jezeře Ammersee u Mnichova. Máme prvního mistra světa! Jeho předchozí jachtařská kariéra je skvělá, nepočítaně vítězných závodů, několikanásobný vítěz Čs. a Českého poháru ve třídě *Finn*, několikanásobný mistr republiky, to všechno by vydalo na samostatnou publikaci.

V roce 1994 se kontaktovali s klubem vodáči - kanoisté z Prahy - a za poskytnutí útulku udržují pozemek i loděnici v dobrém stavu. Kmenoví členové se věnují převážně vylepšování chaty ve Vítkovicích, za přispění sponzorů ve formě materiálu a odborných prací. Sponzoring je v současné době asi jedinou cestou přežití takového sportu, jako je jachting. V případě závodníků Jachtklubu Lázně Toušeň se vyplatí, protože závodníci jsou vidět většinou v popředí závodního pole, i v zahraničí.

V posledních letech je největší bolestí nepřítomnost mládeže v klubu. Koncem osmdesátých let založili převážně rodičové Turistický oddíl mládeže (TOM) a formou turistických výletů kombinovaných s jachtingem chtěli povzbudit zájem potomků o dění v klubu. Nedůsledností a posléze i nedostatkem času se TOM rozplynul a nezbylo z něj vůbec nic. Dnes jezdí pouze Ríša Fidranský na *Evropě*. Nadějí jachtingu v Lázních Toušeni, zejména pro děti, je vznik jezera mezi Toušením a Čelákoviciemi, kde by v budoucnu mohly být dobré podmínky pro plachtění zejména dětských lodních tříd *Optimist* a *Cadet*.

Úspěchy pokračují. V mezidobě se sice rozpadla posádka Poloprutský - Parůžek, ale kosatník Parůžek po krátkém urovnání rodinných poměrů (oženil se a narodily se děti) začal hledat uplatnění. Našel ing. Myslíka z VS Praha a spolu s ním skončili na 5.místě na mezinárodním mistrovství Francie a s Mrzílkem z Neratovic na 2.místě mistrovství republiky na Lipně! Oba úspěchy v roce 1995.

S prací na objektech a zařizení klubu už to sice není takové, jako zpočátku, kdy začínala parta mladých lidí, plných

energie, ale to se netýká lodí, ty potřebují údržbu a vylepšování neustále pro zachování a zkvalitnění závodních vlastností. Stále se staví nové lodě, v současné době staví *Fireballa* brá Tkadlecové.

Nesmíme zapomenout na (dnes) jediného pokračovatele ve třídě *Finn* - Martina Plecitého. S věkem se stále zlepšuje a patří v posledních letech do české finnařské špičky. Vrcholný úspěch ho stále ještě čeká, nepočítáme-li utopení *Finna* na Rozk~~...?~~ Poslední (zatím) posilou Jachtklubu je Tomáš Cikrt. Přestoupil do Jachtklubu Lázně Toušeň v roce 1995 jako mistr republiky ve třídě *FB* pro rok 1995, a třetí z mezinárodního mistrovství Švýcarska 1995.

V dubnu 1995 založil Jachtklub novou tradici závodu v jachtingu na Labi - *Toušenský pohár*. Nutný ročník měl vynikající účast i úroveň, sportovní i společenskou. Doufejme, že po kvalitních závodech *Silver Cup Finn*, který se jezdil v letech sedmdesátých a začátkem osmdesátých, a po *Dálkové plavbě Orlík*, později *Malé ceně Toušeně*, kterou pořádal Jachtklub v sedmdesátých a osmdesátých letech na Orlické přehradě, bude *Toušeňský pohár* stejně, nebo více kvalitní. Jméno už má!

V současné době má Jachtklub Lázně Toušeň ~~44~~ členů. Jeho předsedou je Aleš Vichera.